

Turinys

Žodis skaitytojams	7
1. Šeimos medicinos principai	
1.1. Šeimos medicina pasaulyje ir Lietuvoje	9
1.2. Šeimos medicinos samprata ir šeimos gydytojo kompetencija	11
1.3. Šeimos gydytojo komanda ir jos narių funkcijos	14
1.4. Reikalavimai šeimos gydytojo kabineto įrangai	16
1.5. Šeimos gydytojo kabineto laboratorija	22
1.6. Siuntimai specialistų konsultacijoms	28
1.7. Teisės aktų nuostatos, reguliuojančios šeimos gydytojo darbą	31
1.8. Etika šeimos gydytojo darbe	35
1.9. Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros finansavimas	39
1.10. Šeimos gydytojo darbo auditas	42
2. Šeimos medicina bendruomenėje	
2.1. Bendruomenės vaidmuo sveikatos priežiūroje	45
2.2. Šeimos struktūra ir funkcijos	47
2.3. Socialinės rizikos šeimos	50
2.4. Lėtinių neinfekcinių ligų valdymas pirminės sveikatos priežiūroje	55
2.5. Prevencinės ir ankstyvosios ligų diagnostikos programos Lietuvoje	63
2.6. Kūdikių ir vaikų imunizacija	68
2.7. Rūkymas ir sveikata. Ką privalome pasakyti pacientams apie rūkymo poveikį sveikatai?	77
2.8. Priklausomybės nuo tabako diagnostika ir gydymas	81
2.9. Vaikų sveikatos priežiūra	89
2.10. Senyvo amžiaus žmonės	122
2.11. Ilgalaikė negalia šeimos gydytojo praktikoje	125
3. Pacientų ištyrimas šeimos medicinoje	
3.1. Pacientų konsultavimas	137
3.2. Diagnozės nustatymo principai	140
3.3. Šeimos gydytojo praktikoje dažniausiai naudojami laboratoriniai tyrimai	144
3.4. Oftalmologinis ištyrimas šeimos gydytojo praktikoje	169
3.5. Neurologinis ištyrimas	176
3.6. Sąnarių ištyrimas	182
3.7. Elektrokardiogramų registracija ir vertinimas	203
3.8. Spirometrijos atlikimas ir rezultatų įvertinimas	211
3.9. Genetika šeimos gydytojo praktikoje	216

3.10. Radiologinio tyrimo duomenų interpretavimas	225
4. Dažniausi klinikiniai sindromai	
4.1. Krūtinės skausmas	231
4.2. Juosmens srities skausmas	235
4.3. Sąnarių skausmas	238
4.4. Galvos skausmas	242
4.5. Galvos svaigimas	246
4.6. Gelta	251
4.7. Kosulys	254
4.8. Dusulys	260
4.9. Sinkopė	263
5. Akių ligos	
5.1. Konjunktyvitas	267
5.2. Tinklainės atšoka	269
5.3. Centrinės tinklainės venos (CTV) trombozė	271
5.4. Katarakta	273
5.5. Glaukoma	275
6. Ausų, nosies ir gerklės ligos	
6.1. Pasunkėjęs kvėpavimas per nosį	277
6.2. Ūminis sinusitas	282
6.3. Ūminis tonzilitas	284
6.4. Ūminis otitas	285
6.5. Prikurtimas	287
7. Chirurgija ir traumatologija	
7.1. Pirminis žaizdos sutvarkymas	291
7.2. Ūminės chirurginės pilvo ligos	293
7.3. Traumos įvertinimas ir pirmoji šeimos gydytojo pagalba	298
8. Moters sveikata	
8.1. Normalus nėštumas	307
8.2. Nėštumo patologija	316
8.3. Ginekologija	322
9. Nervų sistemos ligos	
9.1. Galvos smegenų insultas	327
9.2. Epilepsija	336
9.3. Parkinsono liga	347
9.4. Migrena	353

10. Odos ligos	
10.1. Alerginis kontaktinis dermatitas	358
10.2. Niežai	361
10.3. Rožė	364
11. Psichiatrija	
11.1. Psichikos sutrikimai šeimos gydytojo praktikoje	367
11.2. Depresija	368
11.3. Nerimo sutrikimai	374
11.4. Somatoforminiai sutrikimai	380
11.5. Involiucinio periodo psichikos sutrikimai	383
11.6. Miego sutrikimai	392
11.7. Priklausomybės ligos (alkoholis ir narkotikai)	397
12. Reumatinės ligos	
12.1. Reumatinės ligos: klasifikacija, medicininė, socialinė ir ekonominė svarba	406
12.2. Reumatoidinis artritas	409
12.3. Uždegiminės spondiloartropatijos	418
12.4. Mikrokristaliniai artritai	422
12.5. Sisteminės jungiamojo audinio ligos	427
12.6. Osteoartrozė	437
12.7. Osteoporozė	441
13. Širdies ir kraujagyslių ligos	
13.1. Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksniai	458
13.2. Arterinė hipertenzija	465
13.3. Koronarinė širdies liga	478
13.4. Lipidų apykaitos sutrikimai	491
13.5. Metabolinis sindromas	497
13.6. Ūmi galūnių išemija: arterijų tromboembolija ir trombozė	503
13.7. Lėtinė galūnių išemija	505
14. Vidaus ligos	
14.1. Ūmios viršutinių kvėpavimo takų infekcijos	508
14.2. Ūminis bronchitas	516
14.3. Visuomenėje įgyta pneumonija	519
14.4. Lėtinė obstrukcinė plaučių liga	526
14.5. Alerginiai susirgimai šeimos gydytojo darbe	533
14.6. Alergeniui specifinė imunoterapija	543
14.7. Bronchinė astma	546
14.8. Nutukimas	553

14.9. Skydliaukės ligos	558
14.10. Cukrinis diabetas	561
14.11. Seksualiniai sutrikimai	567
14.12. Anemijos sindromas	570
14.13. Elektrolitų apykaitos sutrikimai	578
14.14. Leukocitų pokyčius lemiančios ligos	583
14.15. Hemostazės ir koaguliacijos sutrikimai	586
14.16. Gastroezofaginio reflukso liga	605
14.17. Skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opaligė	609
15. Vaikų ligos	
15.1. Pienligė	615
15.2. Vystyklų dermatitas	617
15.3. Vaikų pilvo skausmai	619
15.4. Seborėjinis dermatitas	622
15.5. Vidurių užkietėjimas	624
15.6. Atopinis dermatitas	629
15.7. Rachitas	634
15.8. Geležies stokos mažakraujystė	639
15.9. Vaikų infekcinės ligos	644
15.10. Epiglotitas	649
16. Medikamentai šeimos gydytojo praktikoje	
16.1. Vaistų sąveika	652
16.2. Vaistų perdozavimas: atpažinimas ir pirmoji pagalba	659
17. Mokslas šeimos medicinoje	
17.1. Šeimos gydytojų mokslinė veikla Vilniaus Universitete	663
17.2. Kritinis atsitiktinių imčių kontroliuojamųjų tyrimų vertinimas	666
17.3. Mokslinių tyrimų organizavimas	674